

In Venray is het centrum volledig op de schop gegaan. Verschillende participatiegroepen uit de samenleving hebben inbreng gehad over de genomen beslissingen. Uiteindelijk kwam een ontwerp van MTD Landschapsarchitecten als beste uit de bus. Onder meer Chinees graniet is toegepast.

Al jaren werd in Venray gepraat over een grondige herziening van het stadscentrum. Duidelijk was dat er draagvlak voor was in de samenleving, alleen nam niemand de handschoen op. Totdat de huidige wethouder zijn lot aan de verbouwing van het centrum verbond.

Verschillende participatiegroepen uit de samenleving hebben meebeslist over de plannen. De gemeentelijke projectleiders Riny van Deursen en Rein Blaauw hebben naar eigen zeggen wel vijftig bijeenkomsten bezocht, voordat een ontwerp werd gekozen. Uiteindelijk was het ontwerp van MTD Landschapsarchitecten de definitieve keuze.

Ruud Dubbeld, landschapsarchitect en directeur van MTD, vertelt wat de overwegingen zijn geweest in zijn ontwerp. "Venray is onderscheidend in zijn oorsprong. De stad heeft een eigen identiteit met een prachtige combinatie van oude en nieuwe pleinen. Venray is een stad met een dorps karakter dat wordt gekoesterd. Het is een Limburgse gemeente, maar ligt dicht bij Noord-Brabant. Met deze gedachten in het achterhoofd zijn wij tot dit ontwerp gekomen."

Combinatie

Het complete centrum is onder handen genomen. Alle winkelstraten en de pleinen hebben een geheel nieuw aanzicht gekregen, waarbij op dit moment de laatste straten nog worden aangepakt. Overal is een combinatie gebruikt van Chinees graniet en bakstenen. Een beproefde combinatie, aldus Dubbeld. "In binnensteden wordt heel vaak een combinatie van bakstenen en natuursteen toegepast. Het werkt erg goed en prijstechnisch gezien is het in de meeste gevallen niet wenselijk om alleen natuursteen te gebruiken. Hoewel met de import uit het Oosten de prijzen wel lager zijn."

Van den Ban is de leverancier van het natuursteen bij dit project. Karel Schulkes is namens Van den Ban nauw betrokken bij het project en volgens hem kun je tegenwoordig simpelweg niet meer om het Oosten heen. "Het enige Europese materiaal dat je in Nederland in de buitenruimte tegenkomt is Belgisch hardsteen. Dat heeft ook te maken met de Nederlandse historie; al eeuwenlang wordt Belgisch hardsteen hier toegepast. Verder zijn Europese soorten natuursteen bijna niet meer te vinden en dat heeft alles te maken met de prijzen. Voor dit project is Chinees graniet toegepast in de kleur Forrest Grey. De keien in de pleinen zijn in drie kleuren toegepast, naast Forrest Grey in Andes Purple light en dark."

Van den Ban werkt met vaste contacten in China om zo de gewenste kwaliteit te kunnen leveren. Daarnaast reizen vertegenwoordigers van het bedrijf meerdere malen per jaar naar het Oriëntale land, om zo zelf de controle te houden. "We doen alleen zaken met groeven of partijen die we goed kennen. Voor dit project zijn we drie keer naar China geweest. Ik moet zeggen dat de kwaliteit uit dat land steeds beter wordt." Toch heeft de import uit China in ieder geval één groot nadeel, aldus Riny van Deursen, projectleider namens de gemeente. "De levertijden zijn dramatisch. We komen een paar vierkante meters tekort en daar kun je vervolgens meer dan tien weken op wachten. Gelukkig gaat het maar om enkele meters en verder zijn we heel tevreden over het materiaal."

Geslaagd

Het centrum van Venray heeft drie kenmerkende pleinen. De Grote Markt, het Henscheniusplein en het Schouwburgplein. De opbouw van de Grote Markt en het Henscheniusplein is gelijk, waarbij aan de randen platen graniet zijn toegepast van 80 cm breed en binnenin zijn keien toegepast van graniet in wild verband in drie kleurschakeringen.

Op het Schouwburgplein zijn ook platen graniet aan de randen toegepast, maar binnenin zijn bakstenen gelegd. Op de Grote markt is een pomp van Belgisch blauw hardsteen geplaatst. Op het Henscheniusplein is een beeld geplaatst van de beroemde Venrayse geleerde Henschenius zelf. Hiervoor is Belgisch blauw hardsteen en Frans kalksteen gebruikt.

Er is heel wat gediscussieerd voordat de keuze werd gemaakt om granieten keien in drie kleurschakeringen en in drie verschillende formaten op het plein toe te passen. De kleurencombinatie is zeer geslaagd. Opvallend, maar het valt niet buiten de toon. Met opzet is gekozen om de keien alleen in het midden van de pleinen toe te passen en niet in de winkelstraten zelf en langs de gevels van de winkels. "Anders zou het aanzicht te druk worden", verduidelijkt Dubbeld. "Gevels van winkels zijn van zichzelf al behoorlijk druk

met veel kleuren en wilde reclameuitingen. Daarom hebben we ervoor gekozen om langs de winkels alleen de granieten platen toe te passen."

Volgens Dubbeld is het nodig om in een ontwerp zo nu en dan te experimenteren om tot het beste resultaat te komen. "Met elk project leren we weer iets nieuws. Voor de invulling van de pleinen hebben we aan verschillende oplossingen gedacht, zo kwam ook het idee om alleen de granieten platen te gebruiken. Het nadeel daarvan is dat het een vrij massaal en stads aanzicht geeft. Met het karakter van Venray in gedachten kwamen we met deze toepassing. Tijdens het proces kom je zo tot de beste oplossing."

Grote stem

De inwoners en belanghebbenden van de gemeente Venray hebben een grote stem gehad in de realisatie van de plannen. Zoals gezegd zijn er voor de invulling van de pleinen verschillende oplossingen bedacht, waarbij er proefstukken zijn neergelegd, ook om de mening van de bewoners te kunnen peilen. De gemeente Venray vond het belangrijk dat er een zo breed mogelijk draagvlak was voor de bouwplannen. Hiervoor zijn verschillende participatiegroepen in het leven geroepen waarin partijen werden vertegenwoordigd. Zo hadden de winkeliers een inbreng, maar bijvoorbeeld ook een groep die opkwam voor de belangen voor slechtziende medemensen. Een langdurig en intensief voortraject was het gevolg, maar de gemeente had dit er graag voor over. "Als gemeente vinden we het belangrijk dat de bevolking zich kan vinden in onze plannen", verduidelijkt Van Deursen. "Met de participatiebijeenkomsten kweek je ook begrip voor de plannen en wordt er draagvlak gecreëerd. In Venray hebben we veel centrumbewoners, we vinden het belangrijk dat deze mensen zich thuis blijven voelen in hun stad."

Toch lijkt er wel een gevaar te schuilen in deze democratische manier van werken. De bevolking van Venray is met alle goede bedoelingen niet direct een partij met kennis van zaken. En het is toch onmogelijk om iedereen tevreden te stellen? "Maar daar was het ons niet om te doen. Het was wel zo dat in het ontwerp van MTD Landschapsarchitecten de wensen het beste vertegenwoordigd zijn. Maar verder is het ontwerp leidend en houdt Ruud altijd de beslissende stem. Met dit ontwerp hebben we niet gekozen voor de gulden middenweg, maar voor een nieuw centrum waar zoveel mogelijk mensen gelukkig mee zijn."

Detailering

Dubbeld heeft gekozen voor een subtiele manier van afwatering in het centrum. Naast de granieten platen loopt een lijngoot voor de gevels van de winkels. Nauwelijks opvallend en daarom is ook voor deze oplossing gekozen. Detailering kenmerkt de ontwerpen van MTD Landschapsarchitecten, aldus Dubbeld. "Detailering is de finishing touch van het ontwerp. Alle details staan op papier, tot op de vierkante millimeter. We zijn geen kunstenaars, wat wij maken moet in de eerste plaats functioneel zijn. Dat zie je ook in de lijngoten in dit ontwerp voor de afwatering. In de eerste plaats functioneel, maar daarnaast ook mooi." Want esthetiek zal toch altijd een belangrijk element vormen in het werk van Dubbeld. Wat hij ontwerpt, moet hij ook mooi vinden, zolang de functionaliteit maar niet ontbreekt. "Bij het toepassen van de lijngoten wordt de aandacht niet afgeleid van het natuursteen", verduidelijkt Dubbeld. "Daar was het me vooral om te doen. Die afwatering is noodzakelijk, maar de nadruk hoeft er niet op te liggen. Als ontwerper kun je ook goed je ei kwijt in technische details, het vormt een belangrijk onderdeel van je werk."

Voorbeeldproject

De betrokkenen zijn het erover eens dat de herinrichting van het centrum een voorbeeldproject is. "Ik kan zeggen dat ik voor 99 procent tevreden ben over het eindresultaat en dat gebeurt niet vaak", zegt Dubbeld.

"Het goede resultaat is ook mogelijk gemaakt door de betrokken partijen. Kundige mensen, zowel in de ambtenarij als in de politiek. Maar ook aannemer Kessels en de leverancier hebben goed werk geleverd. Ik stuur eventuele opdrachtgevers met plezier naar Venray om te zien wat de mogelijkheden zijn."

Ook Schulkes en Van Deursen zijn zeer tevreden over de resultaten tot nu toe. "In Venray is nu goed te zien wat de mogelijkheden zijn wat betreft natuursteen in een stedelijke omgeving," zegt Schulkes. Van Deursen vult aan: "Van de bevolking hebben we ook alleen maar goede geluiden gehoord. Zelfs van de mensen die vooraf duidelijke bedenkingen hadden bij bepaalde plannen. Venray heeft nu de uitstraling die we met zijn allen voor ogen hadden, een fantastisch resultaat."